

Rapportering på tilskudd 2019

Teknologisk støtte i fritidsaktiviteter for barn og unge med funksjonsnedsettelse og deres pårørende

Oppsummering

Prosjektet har:

- Frembrakt samarbeid mellom frivillig sektor og kommunen
- Helt åpenbart virket støttende for den enkeltes habiliterings- og rehabiliteringsprosesser.
- Bidratt til at målgruppen enklere kan delta i og mestre fritidsaktiviteter
- Virket avlastende og beroligende for de pårørende
- Gitt økt kompetanse for deltakerne

Litt historikk

Nasjonal kompetansetjeneste for barn og unge med funksjonsnedsettelse (heretter kalt «Kompetansetjenesten») gjennomførte i 2016 et forprosjekt der samtlige fire regionale helseforetak var representert:

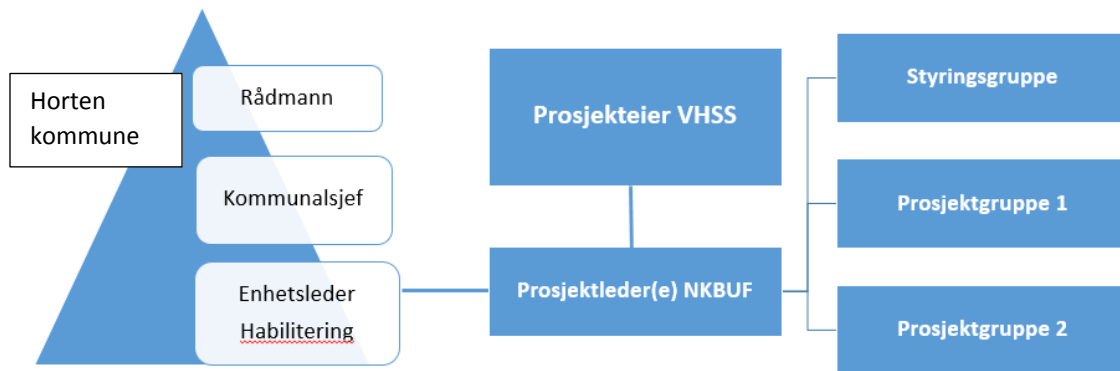
- Horten kommune og Sykehuset i Vestfold – v/klinikk Fysikalsk medisin og rehabilitering, Kysthospitalet,
- Askøy kommune og Helse Bergen – Haukland Universitetssykehus,
- Stjørdal kommune og Helse Nord-Trøndelag, samt
- Bodø kommune og Helseforetaket Nordlandssykehuset – Bodø.

Forprosjektet ble gjennomført som et prosessbasert arbeid hvor gruppene sammen utviklet et hovedprosjekt. Under prosessarbeidet kom det fram ulike modeller for samhandling mellom kommunene og helseforetakene. I samtlige modeller hadde koordinerende enhet en sentral plass.

Kompetansetjenesten fikk senere - i 2018 - finansiert et prosjekt med midler fra Velferdsteknologiprogrammet som en oppfølging av kommunens eget Velferdsteknologiprogram (**se vedlegg 1**).

I første omgang tok en i oppfølgingsprogrammet sikte på å gjennomføre en pilot i samarbeid med Horten kommune, Borre Allsport og Sykehuset i Vestfold v/Kysthospitalet. Borre Allsport har hele tiden vært den sentrale rekrutteringsarenaen i prosjektet. Les mer om Borre Allsport: <https://borre-if.spoortz.no/portal/theme/organization/news/show.do?id=9336778>).

I figuren nedenfor er det søkt illustrert hvordan prosjektet er forankret samt linjeansvaret.

Som det fremgår har Valnesfjord Helse- og sportscenter (VHSS) i Fauske kommune vært prosjekteier. VHSS er en stiftelse, etablert i 1982 og med tilbud innen spesialisert habilitering og rehabilitering for personer i alle aldre. Senteret gir spesialisert medisinsk rehabilitering til nærmere 900 pasienter hvert år, har 92 døgnplasser og tar ikke egenandel. Nasjonal kompetansetjeneste for barn og unge med funksjonsnedsettelse (NKBUF) er på sin side lokalisert til Valnesfjord Helse- og sportscenter og administrativt underlagt senteret. Faglig er NKBUF knyttet til spesialisthelsetjenesten v/Helse Nord.

- Figuren foran viser for det første organiseringen av prosjektet i Horten kommune med kommunedirektør som leder og kommunalsjef og enhetsleder Habilitering i linje til rådmannen. Velferdsteknologiprojektet ble initialt forankret i kommunedirektørens ledergruppe.
- Det har videre vært lagt opp til at prosjektleder fra NKBUF har ukentlig rapportmøter med enhetsleder Habilitering.
- Enhetsleder Habilitering har videre delegert myndighet til 2 prosjektkoordinatorer tilknyttet delaktivitetene i prosjektet i 2019. Evt. endringer fremkommet i møte(r) nevnt ovenfor, skal på ordinært vis kommuniseres i linjen internt i kommunen og med prosjekteier.
- Som det fremgår av midtre del av figuren er VHSS v/NKBUF prosjekteier og prosjektledere har vært Emil Hansen og Dag Ofstad. Begge organisatorisk og faglig tilknyttet NKBUF. Fra Horten kommune deltok prosjektmedarbeidere Nina Ruud og Tone Libæk Andreassen.

Tjenestemodell

Helsedirektoratet utga i 2015 Veileder om rehabilitering, habilitering, individuell plan og koordinator. Veilederen understreker nødvendigheten av å samarbeide med aktører som tradisjonelt ikke har vært definert inn som en del av rehabiliteringen, for eksempel frivillig sektor. Dette for å nå brukernes egne mål om aktivitet og deltakelse. Med utgangspunkt i veilederen valgte vi i dette prosjektet å ta kontakt med Borre Allsport (frivillig sektor) med sikte på et samarbeid ved uttesting av kommunikasjonsverktøyet Jodacare. Siktemålet var å etablere en felles kommunikasjonsplattform basert på SKY-teknologi og JodaCare ble anvendt som verktøy nettopp fordi det åpner for slik kommunikasjon mellom «partene» om både praktiske beskjeder og «historier». Jodacare har også en egen bildedelings-funksjon. Når det gjelder mer sensitiv informasjon var det utarbeidet en 10-punkts juridisk veiledning for dette og innlogging skjer nå via bank ID. JodaCare er ment å forenkle samhandling med bl.a. en felles kalender der alle parter har oversikt over faste besøk eller andre

avtaler tjenestemottaker har en gitt dag/tidspunkt. JodaCare gir også informasjon om en tjenestemottaker som person, med fokus på livet utenom sykdomshistorien. Dette åpner for bedre oppfølging og samtaler med/mellom helsepersonell. Det er også mulig å legge inn personlig informasjon under profilene til pårørende og helsepersonell, så man har oversikt over hvem som er involvert.

På nasjonalt nivå er koordinerende enhet (KE) opprettet med sikte på å få en mer helhetlig struktur for koordineringsarbeidet innenfor habiliteringsfeltet. Vi ønsket derfor i dette prosjektet å teste ut samhandling på dette området mellom ulike kommunalområder og frivillig sektor i Horten kommune samt mellom 1. og 2. linja. De 2 prosjektmedarbeiderne som ble tilknyttet prosjektet fra Horten kommune hadde begge linjeansvar i institusjonsdrift og koordinerende enhet i kommunen. Parallelt med uttestingen av samhandling ble det utarbeidet en modell for ansvarsforhold og saksgang den dagen Jodacare tas i ordinært bruk i drift (**se vedlegg 5**).

Prosjektets mål og måloppnåelse

Det overordnede mål i prosjektet har vært å identifisere og prøve ut kommersielt tilgjengelige velferdsteknologiske løsninger, slik at barn og unge med funksjonsnedsettelse og deres familier enklere kan få delta i og mestre fritidsaktiviteter.

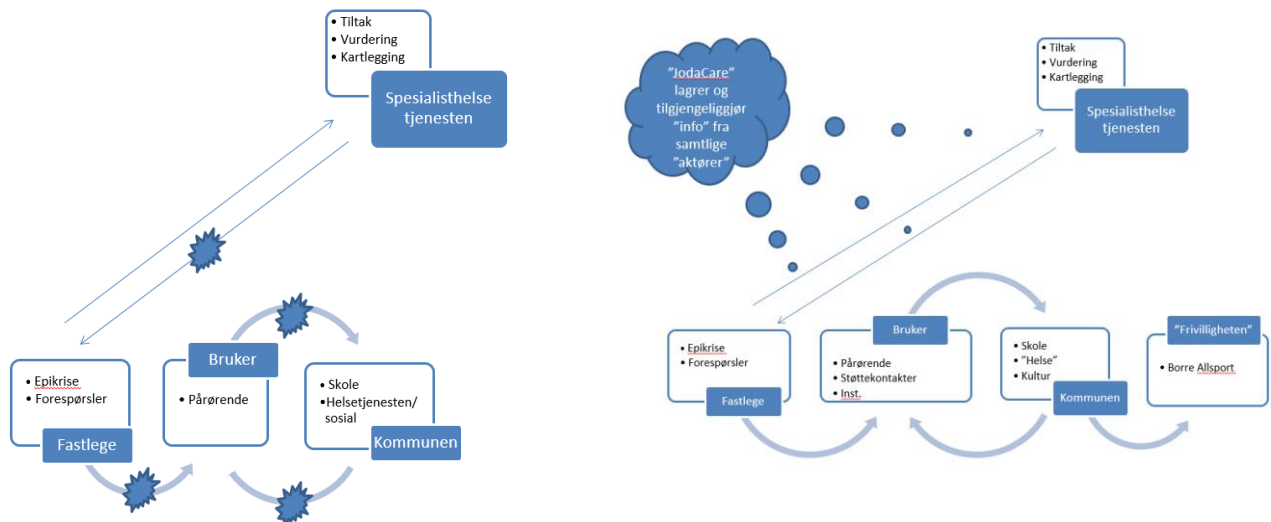
Delmål har videre vært at:

- Aktivitetene skal støtte opp under den enkeltes habilitering- og rehabiliteringsprosesser.
- Tiltaket skal også bidra til at foreldre skal kunne kombinere arbeid med omsorg for barn og unge med funksjonsnedsettelse.
- Tiltakene som prøves ut skal også bidra til at foreldre skal kunne kombinere arbeid med omsorg for barn og unge med nedsatt funksjonsevne
- Bygge kompetanse i bruk av velferdsteknologiske hjelpemidler blant barn og unge med nedsatt funksjonsevne.

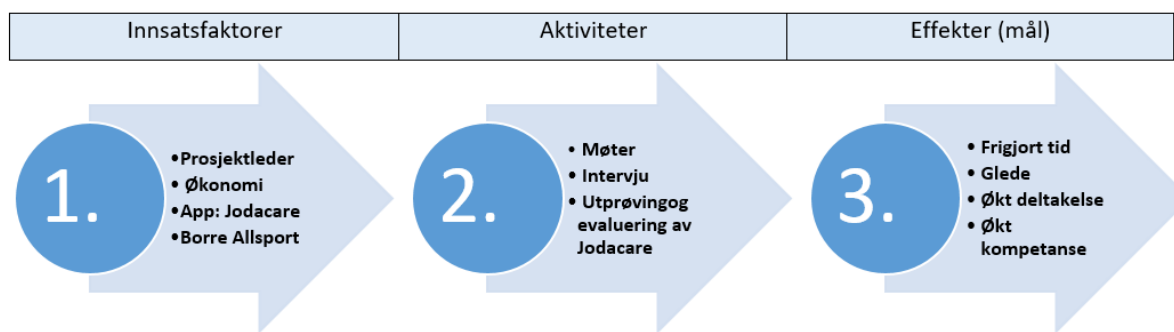
Prosjektet ble etablert i hovedsak som følge av 2 utsagn som ble gjentatt i samtaler/intervju med pårørende og tjenesteytere til barn med ulike funksjonsnedsettelse. For det første at «Svarteboka» og løssark-systemet som i dag brukes i kommunikasjon mellom hjem og skole/avlastning, fungerer svært dårlig. For det andre uroen pårørende opplever ved manglende informasjon når barna oppholder seg utenfor hjemmet over lengre tid. Dette var informasjon vi fikk i en intervju-serie utført i samband med det initiale velferdsteknologi-prosjekt i Horten (**se vedlegg 2 og 3**).

I det initiale prosjektet pekte respondentene i særlig grad på problemene i informasjonsflyten innad i primærkommunen (mellom de ulike kommunalområdene og mellom frivillig sektor og kommunalområdene). Det ble også påpekt at de samme kommunikasjonsproblemene eksisterte mellom 1. og 2. linjenivået.

Nåsituasjonen når det gjelder kommunikasjon er søkt illustrert i figuren til venstre på neste side der brudd på kontinuitet og koordinering er særlig merkbar i de ulike overleveringspunktene. Figuren illustrerer også det faktum at frivillig sektor ikke er inkludert. I figuren til høyre illustrerer ønsket situasjon med informasjonsutveksling mellom kommunalområder, frivillig sektor og bruker. Modellen/figuren er utviklet i forprosjektet av Horten kommune og Sykehuset i Vestfold v/Kysthospitalet i Stavern.

Prosjektet kan deles inn i 3 faser:

1: Innsatsfaktorfasen/valg av teknologi

Teknologien vi valgte å teste ut – JodaCare – ble valgt etter intervju og samtaler i 2 intervjuer med brukere/pårørende og deltakere, representanter fra kommunen og systemleverandører. JodaCare var 1 av 2 «system» vi testet ut (den andre var «MillaSays», se vedlegg 1. JodaCare er testet ut i et utvalg av pårørende og foreldre rekruttert fra idrettslaget Borre Allsport. Det var representanter for disse som både presenterte behov for bedre kommunikasjon og at JodaCare burde nyttes til uttesting. Begrunnelsen var at systemet forenkler samhandling med bl.a. en felles kalender der alle parter har oversikt over faste besøk eller andre avtaler tjenestemottaker har på en gitt dag. Systemet/verktøyet gir også informasjon om en tjenestemottaker som person, med fokus på livet utenom sykdomshistorien. Dette åpner for bedre oppfølging og samtaler med/mellom helsepersonell. Det er også mulig å legge inn personlig informasjon under profilene til pårørende og helsepersonell, så man har oversikt over hvem som er involvert. Når det gjelder Borre Allsport er klubben 100% drevet av frivillige, pårørende til barn og unge med ulike funksjonsnedsettelse. Klubben aktiviserer i underkant av 100.

2: Aktivitetsfasen/utprøving

I 2019 har det vært gjennomført følgende aktiviteter i prosjektet:

Januar: Opplæring og uttesting av kommunikasjon i Jodacare

Februar: Ferdig opplæring og start uttesting i gruppe som tester ut kalenderfunksjonen i Jodacare

Mars: Ferdig uttesting i gruppe som tester ut kalenderfunksjonen i Jodacare

April: Opplæring og start uttesting av verktøyet i en mindre jentegruppe m/ukentlige møter

Mai: Ferdig uttesting av verktøyet i en mindre jentegruppe

Juni: Opplæring av verktøyet i fritidsklubb tilknyttet tilbringertjeneste

Juli: Uttesting av verktøyet tilknyttet tilbringertjeneste

August: Ferdig uttesting av verktøyet i fritidsklubb støttet av tilbringertjeneste

September: Forankring/opplæring av kommunikasjonsverktøyet (dagboka) i ny bolig

Oktober: Uttesting av kommunikasjonsverktøyet (dagboka) i ny bolig

November: Ferdig uttesting av kommunikasjonsverktøyet (dagboka) i ny bolig/Evaluering

Desember: Evaluering

Det kan også nevnes at gjennom året 2019 har det vært sentralt å få Jodacare med de ulike elementene som er testet ut i løpet av året, innarbeidet i neste års kommunebudsjett gitt at nødvendige evalueringer viser et behov som antatt.

3: Effekt/resultat av de ulike aktivitetene.

Prosjektet har tatt utgangspunkt i det overordnet målet om å identifisere og prøve ut kommersielt tilgjengelige velferdsteknologiske løsninger, slik at barn og unge med funksjonsnedsettelse enklere kan delta i og mestre fritidsaktiviteter.

De delmålene vi har jobbet etter i prosjektet er i hovedsak knyttet til høyresiden i effektkjeden (se figur ovenfor) og i sammendratt form er de om prosjektet har:

- Frembrakt samarbeid mellom frivillig sektor og kommunen
- Støttet opp under den enkeltes habiliterings- og rehabiliteringsprosesser.
- Bidratt til at målgruppen enklere kan delta i og mestre fritidsaktiviteter
- Virket avlastende for de pårørende
- Gitt økt kompetanse

Vårt evalueringsarbeid med sikte på å avdekke gevinster har vært både av kvalitativ- og kvantitativ art og delmål og resultater går delvis over i hverandre. Siktemålet var at siste del av 2019 og de første 2 månedene av 2020 skulle det gjennomføres evaluering blant både foreldre/pårørende, brukerne og tjenesteytere om hvordan de hadde opplevd bruken av JodaCare. Både det forhold at personvernombudet i Horten ønsket en sikkerhetsgjennomgang av JodaCare på slutten av 2019, og de siste ukers Coronapandemi, har medført at ikke alt av ønsket evaluering har latt seg gjennomføre.

I evalueringsammenheng vil prosjektledelsen peke på at med den kunnskapen vi har i dag, ville det vært naturlig å starte med å avklare personvern-forhold tilknyttet JodaCare, før oppstart av prosjektet. Selv om systemverktøyet er/var kommersielt tilgjengelig, gjensto en del utviklingsarbeid

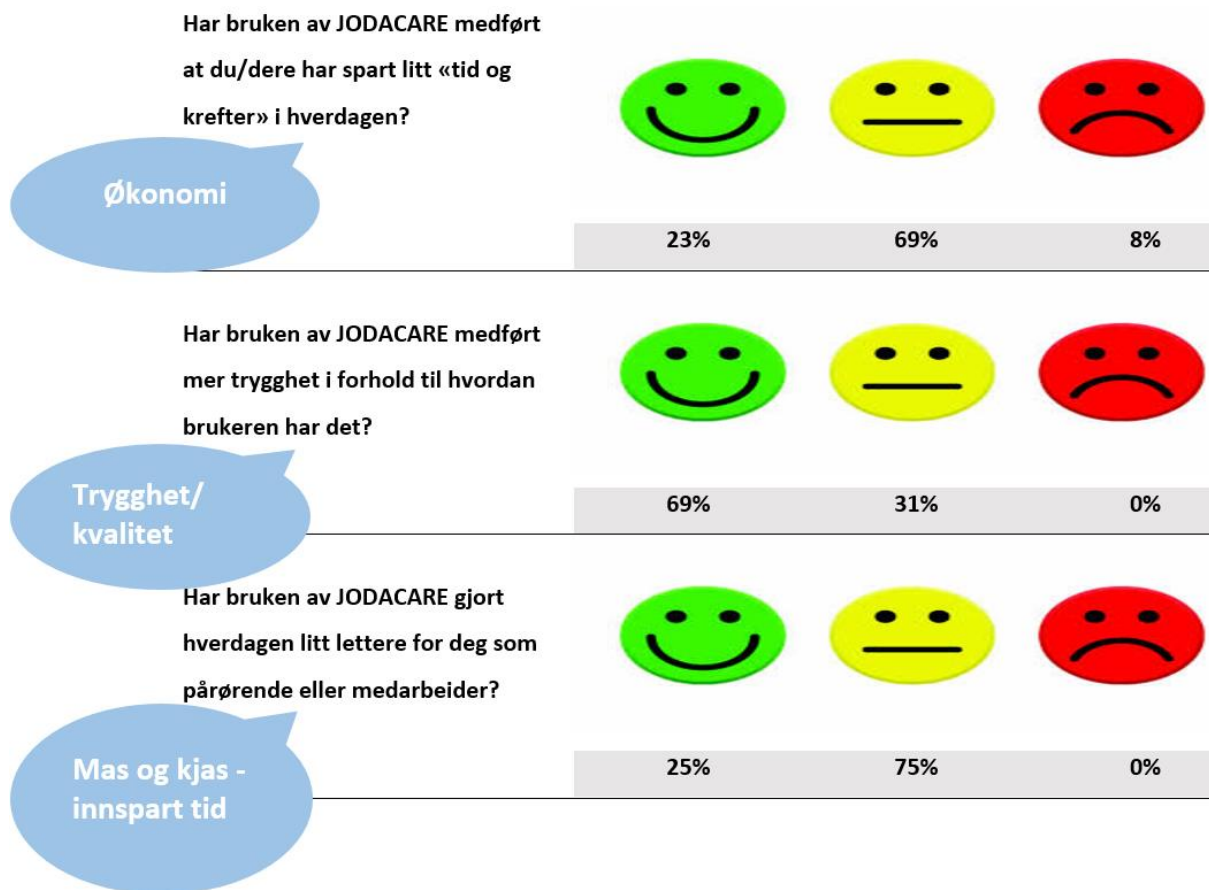
før det kunne tas fullt ut i bruk. Det preget særlig uttestingen mellom 1. og 2. linja. Som følge av at systemet/JodaCare ikke hadde en fungerende vedleggsfunksjon, var det ikke mulig å overføre treningsinstruksjoner som ønsket mellom Kysthospitalet og institusjon i Horten som planlagt. De samme erfaringene ble høstet under uttesting av kalenderfunksjonen. Begge funksjonene er imidlertid nå utbedret og fungerer etter forutsetningene. JodaCare som organisasjon har under hele uttestingen vært svært lydhøre for våre forbedringsønsker, og verktøyet fremstår derfor nå som godt fungerende. Vi hadde videre planer om bruk av verktøyet i en samhandling mellom 1. og 2. linja høsten 2020, men kort søkerfrist og forutsetning om ny prosjekteier har skrinlagt disse planene.

Generelt vil vi også peke på at prosjektet kan dokumentere smidig samhandling mellom brukere og ulike kommunalområder i Horten kommune. Både kommunalområde Oppvekst og kommunalområde Helse/Omsorg og Kultur og frivillig sektor (Borre Allsport) har vært involvert, kommunisert og samhandlet med 45 enkeltbrukere som har nyttet JodaCare som hjelpeverktøy når de enten har vært på skole, hjemme eller i egen bolig, på avlastning eller deltatt i kulturelle tilstelninger. Tilbakemeldinger fra pårørende og brukere indikerer også at delmålene er innfridd. I særdeleshet delmål om at verktøyet skal virke støttende til den enkeltes habilitering- og rehabiliteringsprosesser. Nytteverdien ble spesielt tydelig i delprosjekt «Uttesting av JodaCare tilknyttet tilbringertjenesten» som ble gjennomført i juli og august 2019. Delprosjektet indikerer at bruk av JodaCare som støtteverktøy ved tilbringertjeneste til fritidsklubb, kan redusere – i tråd med brukernes egne ønsker - behovet for bruk av støttekontakter i betydelig grad.

Høsten 2019 utarbeidet vi et enkelt spørreskjema som ble sendt ut til 18 tjenesteytere av i alt 45 deltakere som var med i utprøvingen av Jodacare. At 45 aktører har deltatt i prosjektet i kortere og lengre tid, indikerer en betydelig kompetansespredning i samband med prosjektet. Når det gjelder spørreundersøkelsen nyttet vi et enkelt spørreskjema med responssymboler (smilefjes). Siktemålet var å få en effektbekreftelse.

Av de 18 tjenesteytere i Horten kommune som fikk tilsendt spørsmålene, svarte 13 (anonymt). Se figuren nedenfor:

- Rundt ¼ av de som svarte antydte at de hadde **spart litt tid** og at hverdagen var blitt litt lettere ved å bruke Jodacare,
- Bort imot ¾ mente bruken hadde medført **større trygghet**. Dette momentet ble underbygget av de pårørende på et informasjonsmøte da bruken av Jodacare ble stoppet i påvente av resultater av evalueringen/ROS-analysen.
- Like under 10% mente de hadde brukt **mer tid og krefter** enn tidligere ved å bruke Jodacare

Et liknende evalueringsopplegg som for tjenesteytere var under utarbeidelse for pårørende med sikte på kartlegging av gevinster for disse. Selv om dette ikke ble gjennomført ønsker vi likevel å peke på at vi i prosjektledelsen har fått ukentlige tilbakemeldinger fra pårørende om at nettopp et verktøy som JodaCare på en positiv og enkel måte fremmer kommunikasjon mellom «partene» om både praktiske beskjeder og «historier» til erstatning for dagens Svartebok og «løsbladssystem».

I samband med evalueringen av prosjektet i nov/des. 2019 stilte Personvernombudet spørsmål om taushetsplikt og personvern i Jodacare, og det ble sendt forespørsel til leverandøren om informasjon og dokumentasjon om sikkerhet i løsningen. Inntil avklaring forelå ble videre drift av Jodacare i Horten kommune stilt i bero. Siden driften ble midlertidig stanset og hovedfokus ble evaluering av personvern, ble også den planlagte evalueringen stilt i bero.

I tråd med interessent-analysen som ble gjort i samband med oppstart (**se vedlegg 2**) er det i løpet av 2019 holdt kvartalsvise oppfølgingsmøter med pårørende som deltar i prosjektet. Prosjektleder har likeledes hatt ukentlige oppfølgingsamtaler med pårørende og tjenesteytere i prosjektet samt med avdelingsleder Rehabilitering. I forbindelse med evalueringen ble det medio januar 2020 holdt et informasjonsmøte med om lag 35 deltakere; pårørende, tjenesteytere og ledere. I møtet gjennomgikk personvernombud i Horten kommune lovverket i GDPR og kommunalsjef Helse og Velferd informerte om at kommunen ønsker å «ta» Jodacare tilbake i ordinær drift. Det ble satt ned en arbeidsgruppe som skulle se på rutiner og avtaler og å inngå avtale med Jodacare om ny avtale med sikte på drift av Jodacare i storskala i Horten.

Arbeidsgruppen som ble satt ned, har nå utarbeidet rutiner for fremtidig bruk, og rutineene er inntatt i kommunens kvalitetssystem og skal gjelde mellom ansatte og pårørende/foresatte, og internt

mellom ulike enheter i kommunen. Jodacare brukes nå i kommunen i tråd med retningslinjene som er etablert.

I henhold til disse skal Jodacare ikke erstatte det eksisterende journalsystemet. Det som er arkivverdig i henhold til lovverk skal fortsatt dokumenteres i Cosdoc. Der det er besluttet at Jodacare skal brukes, skal alle ansatte bruke det. I en ROS-analyse foretatt i samband med evalueringen av bruken, i desember 2019/januar, februar 2020, ble følgende tiltak tilrådd på personvernområdet:

- Rutiner for bruk av Jodacare utarbeides.
- Ansatte får opplæring
- Avdelingsleder utarbeider samtykker med alle brukere.
- Enhetsleder godkjenner alle samtykkene.
- Administrator sletter sensitiv informasjon fra «boka» i Jodacare
- Administrator oppdaterer tilgangene kontinuerlig og minimum en gang pr måned.
- Varsel om at når man skriver i boka skal det ikke deles sensitiv informasjon der.
- Kun appen brukes til bilder ihht rutine.
- Bare kommunens/brukers telefon skal brukes.
- Kommunen er administrator/styrer tilgangene.

Nedenfor er videre vist en oversikt over ansvarslinjer og rutiner ved bruk av Jodacare:

Oppgaver	Ansvar
Rutinen/prosedyren etableres og vedlikeholdes.	Kommunalsjef Helse og Velferd
Rutinen følges	Alle ansatte
Eierskap hver enkelt lisens	Kommunalsjef Helse og velferd
Beslutte hvem som skal være administrator inkl. tilgangsstyring	Enhetsleder
Utarbeide samtykke	Administrator
Samtykket skal sikre at informasjon ikke spres unødig til personer som ikke har behov for informasjonen.	Enhetsleder
Samtykket skal definere hva som skal stå i boka og hva som kan sendes som beskjed til en eller flere konkrete personer	Enhetsleder
Samtykket skal definere rutiner for sletting	Enhetsleder
Slette informasjon ihht samtykket	Administrator
Alle ansatte skal ha opplæring før Jodacare tas i bruk.	Enhetsleder
Bilder skal tas med Jodacareappen slik at det ikke lagres på telefonen.	Alle ansatte
Kommunens telefoner eller brukers telefon skal brukes til Jodacare	Alle ansatte